

Бүхь оромуудай пролетариат, нэгдэбтэй!

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Улаан Армийн начагыстууша ба рядовой составта Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгнүүдые олгохо тухай

Немецкэ булмтарашалта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованинга дайшалхы даалга-баринуудые жэшээтэ найзар дүврүгэхэ суураа баатаршалга ба геройство гаргахалтай тусуе Ленинэй орден ба «Алтан Олон» медаль баруулгатайгар Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгнүүдые олгохо: 1. Мааша сержант Барбашев Петр Прокофьевичто

- 10. Алаагша лейтенант Пермишавили Алексей Захаровичта
11. Капитан Пелипенко Иван Марковичта
12. Лейтенант Рудеико Петр Ивановичта
13. Капитан Сигов Дмитрий Ивановичта
14. Алаагша сержант Сивильников Михаил Ильичта
15. Мааша лейтенант Сулейманов Идрис Гасан-Олы
16. Майор Токмаев Моисей Степановичта
17. Улаанармеец Тугушев Ефим Владимировичта
18. Капитан Широу Сергей Сергеевичта
19. Капитан Эмиров Валентий Александровичта
СССР-эй Верховно Советэй Президиумий түрүүлшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумий секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль, 1942 оной декабрың 13.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Молотовой нэрэмжэтэ (Яруува) түрүү колхозой түрүүлшэ нүхэр Цыденов Б. Дугаровай фото.

МТС-үүдэ республиканска мурисөөн

Цуулгынхид түрүүлнэ

Нүхэр Переманов ба Шаров гэгшэдэй удирдажа байхан Цуулгын МТС-эй коллектив IV-дхи нарталай түсөөбэ 118.3 проц. дүврүгэбэ. Энэ хадаа аба Сталиной авбаринуудые илшээтэ найзар бэлэнүүлхын хойносо эхитэй ба эршээтэйгээр амаллана байганамайн үрс авч гэдээ. Оролдсоотой хүдэлмэришдэй бүтээсэтэй жинхэнэтэ самбар дээрэ үлшэ бүр харуулгаана байдаг. Цуулгынхид саашаа ишэ амжалтануудые олгож, түрүү эргэе агдахагүи бээ гэжэ найдагана.

Фронтонь нара

(Манай корреспондентһа).

Яруунын аймагтай түрүү колхозууд эрхэ жэлэ баян агаарунаа хурнаа дооштойгоор тариалга бэлдэхтэй фронтонь нара үнэрлэжэ байна. Мүнөө, олон ээр зэбсүүдэ байдаг, олон центер үрбэ хаагдаа.

Комсомольско сельсоветей «Путь социализма» артедь табар тарналые хамгайжа түрүүн үнэрлэжэ, түрүү болгохо Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозоо тушаалжа үзүүлжэ юм. Түрүү тус артедьинхид энэ жэлэй тариалгы шүүе байн түсээрлэтэйгээр ургахы өрмөлзө. Күрөөдүү-сталиновецүүд Цыбен Тудупов, Балжир Дыхыров гэгшэд колхозонгоо хүдэлмэриш бүхы ээр зэбсүүдтэй, тодорхойлон тоолохо болоо ба: 6 сая, 20 пуд, 18 борной забжа дууһаа. Мүнөөшэ хүдэлжээр бэлэн байхан эгэ зэбсүүдэ хараша сарай дотор жэржэ харгалта. Тарналан дээршэе үлшээгүи эгэ сабан тоотгоого, 35 га ошмоной тариалга дээршэ саян тоотгоогтохой. Гална наг шэдэ агдажа, страховоой ба үрбэнэй фонд хаагдажа, 2 центер үлшэн суглуулгадан байна.

Тэршэлэн Кельгилскэ сельсоветэй XVIII-дхи партизанын нэрэмжэтэ колхоз 90 проц. үрбэ хэсгийн, харгалхын үрбэ хаага түсөөбэ үлшүүлэн дүврүгэбэ ба ээр зэбсүүдтэй заббарина түлжэ худалга баруулжа байна. Үшөө 11 морш, 6 саруудые уаанда шэпээ бүрхэбэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан Ярууна» колхозууд түүхтэй бэлдэхтэй фронтонь нарын үе-тэ өлхн үлшэрүүдтэй үлшүжэ байна.

Туугар дурсаан Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз велонтоолийн тоол алл нөшөржэ, тариалга бэлдэхтэй өөрөө бүтээхтэй найтанхай бүрэлдэе ба комсомольскэ хурнаар унжатайруулан юм. Колхозоний түрүүлшэ Пермишавили, оролдсоохы Соркин, партиот Антонова гэгшэд фронтонь нарые огто тоотгоогүй ушаганаан, мүнөө болтор эгшэе агаалан забарлагүи, нэгшэе центер үрбэн хаагагүи байна. Хэтэржэ өрхөдээ хабарнй тариалга бэлдэхтэй түсөөбэ зохолтоогүй байганамайн элшэе. Сар хүдэлмэриш гэдэгтэ өбөлжэ мэтэлдүи, харуулгагүи үлшүүлгэсэтэй колхозууд фронтонь нарые тэсэргүй итүүгээр үнэрлэжэ, тариалга бэлдэхтэй түлшүүлжээр байна. Түнэ хүдэлмэриш хэмжээ алажа, тариалга бэлдэхтэй итүү дүндүүдтэй жэнэ налар усадата шүхала.

А. ШУЛНОВ.

БУРТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 296 (4108) 1942 оной декабрың 17, чыварг Сэн 15 мүнги

ДАЙСАНАА ДАРАХА ДАЙШАЛХЫ САМОЛЕДУУДЫЕ БАЙГУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

Советскэ газар дайлана түтээр советскэ бузар булайнаа эсэрлэхэ хөрөгтэй героическэ Улаан Армидаа улам өхөөр тушаалжа байх тухай агууха Сталиной уриалга харюу болгон манай ороной түг түмэн, колхознууд дайшалхы самоледуудые ба танкова колонны байгуула хэрэгтэ мүнган зөөри суглуулжа эхилээ бэй. Энэ патриотическэ хүдэлжээр өхөөр эгэрэхтэ бүр улам үргэлжэлэ байна. Дайсанай худалга даража абаха бүртэй машинануудые байгуулхын тулада голон арбад мялган түхэрт мүнган суглуулгад Тимбукто ба Саратовска гэгшэстүүдэй колхознуудта Обоянын Арадай Комиссар нүхэр Сталин болго адалмүтэй халуун амаршалга ба Улаан Армийн баатаршалгыг хүрөөлбөхтэ юм.

Өзөөнй дүршармда дайсанай даража дайшалхы самоледуудые бүтээжэ Улаан Армидаа бэлдэхэ гэдэн патриотическэ хүдэлжээр манай республика доторшэ шүдэ эршээтэйгээр дэлгэржэ байна. Мүнөө чөдө бүхы аймгуудта суглаанууд ба митингууд болгож, төлө колхознууд өөдөлжөө жөөсөлгөө хэдэн мянгад түхэриг мүнган бэлэ болгон үгээ.

Үнэрлэжэ найзар Иволгин аймагтай «Социализм» рождоной членүүдэй үмхэлээр «Социалистическэ Бурят-Монгол» гэжэ авиаэскадриля байгуула хэрэгтэ мүнган зөөри суглуулга эхилбэ байгаа. Түхүгээ өдө колхознууд өөдөлжөө үлшөө тус фондо 40 мянган түхэриг оруулахын гэдэ хэдэлэн үгээ хэрбэ. Тэдэ патриотууд мүнөө 40,750 түхэриг мүнган Гүрэнэй банкта оруулахтэй. Түн «Социалистическэ Бурят-Монгол» гэжэ дайшалхы самоледуудай эскадриля байгуула фондо зориулан мүнган зөөри суглуулга абадал бусад аймагуудташэ тон элбэгтэйгээр ябуулагана. Гегшээн Кячтын аймагтай колхознууд энэ ачюон нарын хэрэгтэ хэдэн мялган шаттү түхэриг эсбэр мүнган суглуулга.

Иволга мөстөгч манай республикада «Социалистическэ Бурят-Монгол» гэжэ авиаэскадриля байгуула фондо орой хамта 3 мянган 235 мянган түхэриг суглуулхч байна. Тус фонд өдөр өрхө бүр улам өгэ болно.

Фронт ба гүрэндөө өгөө хөдөй зүйлүүдтэй ба ажалтайгаар ритэ түхэй өлшүүлжэ улам улам өхөөр үгээ түсөө тариалан ба халаан, ороор ба ферм дээрэ өшөөтэй шангаар хүдэлмэрижэ байхын хажуугаар, манай колхознууд өөдөлжөө өөсөлгөөд угаа өхэ мүнган зөөри Улаан Армидаа тушаалга фондо оруула. Тэдөөр хадаа Эхэ оройнгоо эрхэ үлшөө ба өрө түрүе хамгаалжа ябадан бэрээр улаан боовчлээтэ тушаалхын тулада югүгшэе гамнагчүи үгээ бэлэн байна. Тэд «түрүе Улаан Армидаа үгээ тушааллага юмнэ колхозуудта ядала бэй. Үнэн сэхэ колхозно ажал хүдэлжэр хэдэлэн хэдэн олон жэлүүд дэмэ үнэрлэжэ бшэ. Үлшээлэн ба гүрэншэлхын байталгаа найл вөдөө дагасалхан советскэ керевни хүд дээрэ бүхөөр болсон байна. Эхэ ороооо хамгаалхын тулада өөдөлжөө дүршалаа өсөөн бөшэ хүдэлжэршдэе Улаан Армидаа эгшээтэй болообшэ, тэдэна тар эсбээр буларгагүи, тарна тарху уруула абадала бага болгоогүй». («Правда»).

Советскэ тарнашадые дообортонь тоножо дээрмэжэ, өөдөлжөө эгшэ болгоо болгоо хамгаатай байхан немецко-фашистска булмтарашалтаа угаа өхөөр зэбүүргэн дурса гутаан үгээ болго манай колхознуудай

Москва ВКП(б)-гэй ЦК, нүхэр СТАЛИНДА

Немецко-фашистска булмтарашалта эсэргүү героическэ тэмсэлдэн Улаан Армидаа али болгоо тушаалжа човчлэ тухай, нүхэр Сталин, Танаи уриалгай танилсажа зоригхойон Пензевскэ областни колхознууд болго Сталинградта хамгаалагшадта бэлэ болгон дайшалхы самоледуудые байгуула хэрэгтэ 14 мянган түхэриг суглуулга. Тэрэ суглуулган мүнөө 8 авиаэскадриля байгуулагтаа, колхознуудтай дүр хүдэлжэ өдөө советскэ хүн бүхэнэй эгшэ зүрхэлжэе инаг дүтэ хангалта нэрвүүд олгогтоон байна гэдэ: «Владимир Ленин», «Иосиф Сталин», «Вячеслав Молотов», «Михаил Калинин», «Андрей Антонец», «Александр Суворов», «Михаил Кутузов», «Александр Невский». Октябрың 25 жэлэй ойдо энэ самоледууд манай колхознуудтай делегациар Сталинградска фронтто дамжуулан үгтөө, мүнөө дайн байдалдаа хамгаалсажа байна. Дайшалхы самоледуудта мүнган зөөри суглуулга үргэлжэлээр.

«Восход» гэжэ артелинь члө нүүдлэ үмхэлээр Улаан Армийн 25 жэлэй ойн хүдэлжээр зориулан фронтто бөлөгмөхын тулада 30 дайшалхы самоледуудай эскадриляе колхознуудтай мүнган байгуулхын түлөө хүдэлжээр область дотор дэлгэрэхтэй Энэ хүдэлжээр хадаа фронтто эрхэн найзар тушаалхын түсөө хүсөөн түсэ патриотическэ мурисөөн туг доро ябуулагана, Улаан Армидаа хэсээр түрүе партида байхын ба Ленин—Сталиной партида колхозно тарнашад үнэн бөө үгшэе байшынэ энэ тороор харуула.

ВКП(б)-гэй Пензевскэ Обкомой секретарь К. МОЩНИН.

1943 ондо Улаан Армийн фонд болгон гүрэндөө мяха тушаалхын нормо колхозуудта тогтоохо тухай БМАССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй Обкомой Бюрогой тогтоол

1943 ондо Улаан Армийн фонд болгон гүрэндөө мяха тушаалхын нормо колхозуудта тогтоохо тухай СССР-эй СНК-гай ба ВКП(б)-гэй ЦК-гай 1942 оной ноябрың 23-ай тогтоогтой зохиуулан, Бурят-Монголой АССР-ай Арадай Комиссарнай Совет ба ВКП(б)-гэй Областной Комитетэй Бюро тогтообо:

- 1. Колхозой медальгэ үгшэн (халаан, тарнай тоо, сөсөрлөг, ороолтүи, сабнаан ба бэлшээн) гегтар газар бүршөө Улаан Армийн фондто республикн колхозууд аймаг бүртэ тогтоогтоон, тооро дурсгалдан нормын өдөөр мяха (калограммар) тушаалха гэдэ:
1. Баргалагай 1.2
2. Бичурин 0.8
3. Зюны 0.8
4. Ярууны 0.8
5. Зингийн 1.2
6. Зюкменей 1.2
7. Иволгин 1.0
8. Кабанский 1.2
9. Хажынтын 1.2
10. Кячтын 1.0
11. Мухар-Шабарей 0.8
12. Атын 1.2
13. Прибайкальскэ 1.0
14. Сэлэнгийн 1.0
15. Тарбагатай 0.8
16. Түхэнэй 1.2
17. Хорван 1.2

БМАССР-эй Совнаркомдо 1943 оной январин 1-дэ адуу малай тоо толгойе тодорүүлха тухай

БМАССР-эй Арадай Комиссарнай Совет болгоо Союзна Совнаркомой 1942 оной ноябрың 13-ай тогтоолой үндсэ хури дээрэ 1943 оной январин 1-дэ адуу малай тоо толгойе тодорүүлха хэрэгтэ Бурят-Монголой тоо бүртэ хэлэй Управленид хаагдаа. Малай тоологон хадаа колхозуудта, совхозуудта, тушаалхын ажадынүүдта болон колхознуудтай ба үмхээтэй, хүдэлжэршэн ба абахаашалтай айл бүхэндэ үнэрлэгдэхэ болоо. Үгшөөн ба кооперативна организацинуудтай хүдэлжэршээр болон колхозуудтай түрүүлжээр нэр декабрың 30-наа орхонгүи малай инвентаризаци үнэрлэжэ тэрэнэй хар эгшэ зэбөөр тэгшэ бшынэ шалгажа үсөө. ПСУ-гай инспекторүүдтэ үгшэ өшөөтэй.

Декабрың 20 болтор районой активнаа хүмүүдтэй тоомыжо районой инспекторүүдтэ тушаалга харюусалгага найдаганаар болгоо ушартай.

Түн декабрың 28-ла аймгүи-сэлгоууд болгоо районий тоо бүртэ хэлэй инспекторүүд малай инвентаризаци үнэрлэжэ тэрэнэй хар эгшэ зэбөөр тэгшэ бшынэ шалгажа үсөө. ПСУ-гай инспекторүүдтэ үгшэ өшөөтэй.

Мухаршэбэр, декабрың 16. (Телефоноор айтба). Социалистическэ Бурят-Монгол гэжэ самоледуудай эскадриля 6 аугуулга мүнган зөөри суглуулга аймаг соо шэнэ хүсэтэйгөөр яван. Сүтэйн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой членүүд 18,000 түхэриг башүүлжэ, тарнаа бүтээхэ өдөө мүнган оруула. Саган-Шуудунай сомоной Сталиной нэрэмжэтэ артедь 4,000 түхэриг башүүлжэ ба колхозин улаан 17,000 түхэриг башүүлжэ, тарнаа бүтээхэ 16,000 түхэриг мүнган зөөри оруулан байна. Мн сомоной Лениной нэрэмжэтэ колхозой членүүд 12,000 түхэриг башүүлжэ 11,167 түхэриг мүнган түлээн байха юм.

Цуулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ артедь 8,000 түхэриг ба членүүдтэй 13,500 түхэриг башүүлжэ аад, язгашы мүнган оруулагүи байна. Тус колхозой хүдэлжээр түлэжэ мүнган түрэн түлэжэ тухай ямршы юмэ хэнэгүй. Энэ хүдэлжээр түрэн хэдэлжээр ВКП(б)-гэй Райкомой түлөөлөгшэ нүхэр Мункуева даалгагдаа.

О. ОЛЕННИКОВА.
НЭМЭЛТЭ БОЛГОН ОРУУЛНА
«Саратовскэ колхознуудта мнн ахалуудай халуун амаршалга ба Улаан Армийн баясхангыс дамжуулан хурт» гэдэн агууха (сталиной үгшүүдтэ Кабанский аймагтай колхознууд халуун үргэлжөө халуун өлгөбө. Айнагай колхозууд олон зона хамгаалгатай минигүүд болно. Түнэ суглархан колхознууд «Социалистическэ Бурят-Монгол» гэжэ самоледуудай эскадриля байгуула нэмэлтэ болгон мүнган оруула. Кабанскийнхид 417 мянга гарай түхэриг оруула. Мүнэ су лууга үргэлжээр. Вера Виш.

Авиаэскадриля байгуулгада

250.000 түхэриг башүүлгэдэбэ ЗАИГРАЕВО, декабрың 15. (Телефоноор айтба). Хүн түгшэлэнэй зэрлэг дайсан болохо немецкэ нохосуудые дууран хойахи хэрэгтэй баатар Улаан Армидаа тушаалхын түлөө манай оройн ажалшад югүгшэе хайрлахагүи байна.

Аймагай бүхы колхозууд, предприятичууд ба эмки-зургаануудар «Социалистическэ Бурят-Монгол» гэжэ самоледуудай эскадриля байгуула мүнган зөөри суглуулга шэнэ хүсэтэйгээр ябуулагдажа байна. «Улаан Эрхирэг» колхоз йкүд 30,000 түхэриг башүүлжэ. Эрйскэ леспрохозой коллективий члө—10,500 түхэриг, Унэгэтэйн дунда куптуулин багшанар—3,500 түхэриг, замай 14-дхи дистанциин багшан коллективийнхид 39,500 түхэриг башүүлжэ байн. Мүнөө бүхы дээрэ аймг соо 251,000 түхэриг башүүлгэдээ байна. Мүнэ суглуулга үргэлжэлээр. И. БОТОВ.

Түн энэ патриотой уриачи харюу болгон XVIII партизанын нэрэмжэтэ артелинь колхозой нэр-на 5,000 түхэриг ба колхознуудын 15,000 түхэриг оруула, энэ 20,000 түхэригөө бүтээхэ гар дээрэ оруулан байна юм. Мүнөө зөөри суглуулга ябуулагдажа байна.

Иволгин сомоной Сталиной нэрэмжэтэ колхозой члөн, эсгэ ороноо хамгаалхын дайнал фронт дээр шотланд эрхэн нүхэр В. Варажатов 60) түхэриг башүүлжэ, тэрэнэ бүтээхэ гар дээрэ оруула. Түн бүхы колхознуудые уриалхан байна. Тус колхозой правленин түрүүлжээр нүхэр Бузван 500 түхэриг, бригадин нүхэр Мункуева 600 түхэриг, МТФ-е лагш нүхэр Вадмачиренова 400 түхэриг башүү бд.

Бүхы дээрэ суглаанда хамгаалан колхознууд 10,070 түхэриг башүүлжэ, 2,567 түхэриг гар мүнган түлээн байна. Е. БОТКОВА.
ХОИГО ФЛОТ. Дайшалхы даалгари дүүргэхын түлөө шидэхэе байхан тагнуулай самоледуудые уанда оруулжа байна. Е. Халдейн Фото (ТАСС-эй фотохроник).

